

Keski-Suomen kunnat ja kaupungit
sekä sote-kuntayhtymät

Sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta Keski-Suomeen

1. Hankinnan kuvaus

1.1. Hankinnan kohde ja tausta

Keski-Suomen maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteena on tarjota kaikille asukkaillemme yhdenvertaisia palveluita eri puolilla maakuntaa. Palveluiden paremmalla saatavuudella pyritään vähentämään hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistuksella vahvistetaan sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyötä ja tuodaan mm. erikoissairaanhoidon palveluita lähemmäksi asukkaiden arkea. Esimerkiksi digitaalisia ja liikkuvia palveluita hyödynnettäisiin jatkossa nykyistä enemmän perinteisten palvelumuotojen rinnalla. Uudistus koskettaisi jokaisen noin 275 000 asukkaamme palveluita sekä uudistuksessa mukana olevien noin 10 000 työntekijän työtehtäviä.

Vaikka terveydenhuollon tietojärjestelmiä on jo jonkin verran yhdistetty, maakunnan nykyiset tietojärjestelmäratkaisut eivät mahdollista yhdenvertaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita koko Keski-Suomen maakunnan alueella. Tämä aiheuttaa merkittävää haittaa tuottavuudelle, laadulle sekä asiakas- ja potilasturvallisuudelle. Nykyjärjestelmät ovat vanhoja ja niistä puuttuu maakunnallisen soten tarvitsemia ominaisuuksia. Asiakkaiden palvelujen integraatio ei toteudu, ellei asiakkaita koskeva tieto ole käytettävissä.

Edellä mainitun ongelman korjaamiseksi ja yhtenäisen maakunnallisen perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen sekä erikoissairaanhoidon tarpeet kattavan ratkaisun mahdollistamiseksi, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on maakuntavalmistelun pohjalta muodostanut yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) hankintaprojektin yhteistyössä KL-Kuntahankintojen kanssa (KSSHHP hallituksen päätös 180H, 15.11.2016). Hankintakonsortio on avoin ja siihen ovat voineet liittyä kaikki KL-Kuntahankintojen asiakkaat. Hankkeeseen on tällä hetkellä liittynyt neljä muuta sairaanhoitopiiriä ja maakunnallista sote-kuntayhtymää (Essote, Sosteri, Siun Sote ja Vaasan sairaanhoitopiiri) väestöpohjaltaan yhteensä 764 000 asukasta. Näiden lisäksi hankkeeseen liittymistä arvioi ja valmistelee pari maakuntaa. Kukin alue osallistuu hankinnan ja käyttöönoton kustannuksiin väestöpohjansa mukaisesti.

Maakunta- ja sote-uudistuksen toteutumisesta riippumatta nyt on välttämätöntä korjata sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin kerääntynyttä suurta päivitysvelkaa ja samalla muuttaa koko soten toimintamalli ja ict-kokonaisuus. Kansalliset ratkaisut, kuten Kanta-arkisto, eivät mahdollista maakunnallisten palveluiden tuottamista, vaan ne

voidaan toteuttaa ainoastaan siihen tarkoitukseen soveltuvalla operatiivisella järjestelmällä. Yhteinen nykyaikainen tietojärjestelmäkokonaisuus tukee toiminnan ja toimintaprosessien kehittämistä. Toiminnan tehostumisen myötä saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä. Myös palveluiden saavutettavuus, tiedon käytettävyys ja palveluiden monimuotoistuminen paranevat ja tasapuolistuvat laajassa maakunnassa, jossa etäisyydet ovat pitkät ja palveluita on välttämätöntä tuottaa monikanavaisesti uusia teknologioita hyödyntäen.

1.2 Hankinnan toteutus

Vaikka käynnissä oleva maakunta- ja sote-uudistus toteutuisi suunnitellulla aikataululla, ei maakunnan väliaikaishallinto voi tehdä sitovia investointipäätöksiä ennen kuin sen virallinen hallintojärjestelmä on muodostettu. Käytännössä se tarkoittaa aikaisintaan vuoden 2021 alkua. Kaikki tuota aikaisemmat maakunnalliseen valmisteluun (tai siirtyviin toimintoihin) liittyvät päätökset ja investoinnit tulee toteuttaa nykyisissä organisaatioissa. Jos APTJ -hankintapäätös ja käyttöönotto toteutettaisiin vasta sitten, järjestelmän hyödyt saadaan vasta vuosista 2023 - 2025 alkaen.

APTJ -hankinta ja käyttöönotto tehdään yhteistyössä muiden hankintaan osallistuvien maakuntien ja sairaanhoitopiirien/kuntayhtymien kanssa, jolloin järjestelmäkokonaisuuden kokonaiskustannukset ja käyttöönoton resursointi jakautuvat kaikkien hankkeeseen liittyvien kuntien ja maakuntien kesken. Mukaan tulevilla alueilla on yhteensä 54 kuntaa. Keski-Suomen osuus kaikille yhteisen kokonaisuuden käyttöönoton kustannuksista on tällä hetkellä 36 %, mutta se voi pienentyä, mikäli hankkeeseen liittyy vielä muita maakuntia. Mikäli kilpailutus etenee suunnitellulla tavalla, se on toteutettu kesään 2019 mennessä. Sen jälkeen, kun hankintapäätös on lainvoimainen, on mahdollista tehdä varsinainen toimitussopimus.

1.3 Hankinnan kustannukset

Alustavien arvioiden mukaan maakunnan yhteisen APTJ -kokonaisuuden hankinnan ja käyttöönoton kustannus on Keski-Suomen osalta noin 54 M€, josta terveydenhuollon osuus on arviolta 36 M€ ja sosiaalitoimen osuus 18 M€. Näiden lisäksi tulevat käyttöönottoon eli yhtenäisten sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuttamiseen liittyvät oman työn kustannukset. Käyttöönottovaihe vie arviolta 2 vuotta ja em. investointikustannus on arviolta 2,8 % ko. aikavälin maakunnallisista soten kokonaiskustannuksista. Mainittakoon, että nykyjärjestelmien käyttämiseen kuluvan työajan kustannus on arviolta noin 14 - 25 % kokonaiskustannuksista.

Ylläpitokustannusten arvioidaan olevan suuruusluokaltaan yhteensä noin 8 M€ vuodessa, mikä on suunnilleen sama kuin nykyisten käytössä olevien hajanaisten järjestelmien käyttökustannukset. Uuden järjestelmän kokonaiskustannukset ovat 10 vuoden aikana noin 8 -12 promillea maakunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden noin 10 miljardin euron kokonaiskustannuksista. Alustavat arviot kuntakohtaisista sosiaalihuollon kustannuksista on esitetty liitteessä. Arviot tarkentuvat kilpailutuksen edetessä ja voivat muuttua tässä esitetyistä alustavista arvioista myös alaspäin. Kunnille kohdistuu kustannuksia sosiaalihuollon järjestelmästä aikaisintaan vuodesta 2020 alkaen.

Terveysthuollon (perusterveysthuolto ja erikoissairaanhoido) osalta tietojärjestelmähankinta sisältyy Sairaala Novan kustannusarvioon ja investointisuunnitelmaan ja niissä on jo huomioitu sairaanhoitopiiriin palkattujen APTJ sote-asiantuntijoiden kustannukset, yhteensä noin 5 M€. Novan kustannusarviossa ja investointisuunnitelmassa ei sen sijaan ole varauduttu järjestelmähankinnan kustannuksiin sosiaali-toimen osalta eikä organisaatioiden omana työnä tehtävään maakunnalliset soten toteutus- ja käyttöönotto-työhön. Kunnille ja kuntayhtymille kustannukset toteutuisivat seuraavasti:

- Erikoissairaanhoidon osuus APTJ hankinnan, käyttöönoton ja ylläpidon kustannuksista realisoituu kunnille osana sairaanhoitopiiriin hoitopalvelujen laskutusta. Maakunta- ja sote-uudistuksen toteutuessa kustannukset siirtyvät maakunnan kustannuksiksi.
- Perusterveysthuollon osuus APTJ hankinnan ja ylläpidon kustannuksista realisoituu kunnille / kuntayhtymille sairaanhoitopiiriin laskuttamana tietojärjestelmäpalveluna järjestelmän ollessa käytössä. Maakunta- ja sote-uudistuksen toteutuessa kustannukset siirtyvät maakunnan kustannuksiksi. APTJ käyttöönottoon liittyvän resursoinnin ja organisaatioiden oman työn kustannukset toteutuvat kuntien/ kuntayhtymien omina menoina järjestelmän käyttöönoton aikana.
- Sosiaali-toimen osuus APTJ hankinnan, käyttöönoton ja ylläpidon kustannuksista toteutuu kuntien/kuntayhtymien omina menoina käyttöönoton ja ylläpidon aikana. Maakunta- ja sote-uudistuksen toteutuessa kustannukset siirtyvät maakunnan kustannuksiksi.

2. Päätös sitoutumisesta APTJ -tietojärjestelmäkokonaisuuden hankintaan

Yhtenäisen APTJ -tietojärjestelmäkokonaisuuden valmistelun mahdollistamiseksi Keski-Suomen sairaanhoitopiiri pyytää Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioilta päätöstä siitä, sitoutuvatko organisaatiot olemaan mukana yhteisen APTJ tietojärjestelmäkokonaisuuden hankinnassa. Tieto päätöksestä pyydetään toimittamaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kirjaamoon (kirjaamo@ksshp.fi) **18.12.2018 mennessä**.

Vaihtoehto A:

Keski-Suomen maakunnan yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmän toteuttamiseksi, kunta/kuntayhtymä liittyy KL Kuntahankintojen ja Keski-Suomen hankintakonsortioon asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) hankintaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kautta. Tällä päätöksellä kunta/kuntayhtymä

- valtuuttaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin tekemään sitoumukset ja päätökset APTJ -hankintaan ja toteutukseen liittyen
- sitoutuu hankkeeseen liittyvään toiminnan suunnittelun, toteutuksen resursointiin ja kustannuksiin väestömäärän mukaan määräytyvällä osuudella
- sitoutuu järjestelmäkokonaisuuden käyttöönottoon ja kustannuksiin väestömäärän mukaan määräytyvällä osuudella.

Vaihtoehto B:

Kunta/kuntayhtymä ei ole kiinnostunut yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmän toteuttamisesta, vaan toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelunsa itse ja vastaa itse siihen liittyvien tietojärjestelmien hankinnasta, kehittämisestä ja ylläpidosta. Kunta/kuntayhtymä ei myöskään ole tässä vaiheessa kiinnostunut maakunnallisesta ratkaisusta, mutta sitoutuu liittymään terveydenhuollon järjestelmien osalta maakunnallisiin ratkaisuihin siltä osin kun ko. palveluita käytetään.

Kunta/kuntayhtymä vastaa itse ko. omien hankkeisiin liittyvästä rahoituksesta ja sen järjestelyistä nyt ja tulevaisuudessa.

3. Sairaanhoidopiirin suositus päätösesitykseksi kunnille/kuntayhtymille

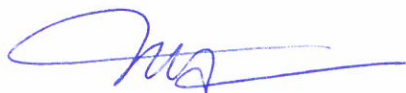
Keski-Suomen sairaanhoidopiirin kuntayhtymä suosittaa, että kaikki maakunnan kunnat/kuntayhtymät päättävät valita vaihtoehdon A. Ainoastaan sen avulla meneillään oleva yhtenäisen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelun suunnittelu ja toteutus voidaan toteuttaa koko maakunnan edun mukaisesti.

Jyväskylässä 27.11.2018

Keski-Suomen sairaanhoidopiiri

Leila Lindell
Hallituksen puheenjohtaja

Juha Kinnunen
Sairaanhoidopiirin johtaja

Lisätietoja antavat:

Hallituksen puheenjohtaja Leila Lindell, puh. 040 356 5899

Sairaanhoidopiirin johtaja Juha Kinnunen, puh. 040 567 5415

Liite: Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) hankinta ja vaikutukset kunnille